

TEKST: BART DEGRAEUWE / FOTOS: HELMUTH VAN POTTENBERGH

ZINAL

foto: Bart Degraeuve

2015 IJSKLIMSTAGE

WATERVALKLIMMEN...!!!

De laatste week van januari 2015 volgden we met z'n vieren een stage ijsklimmen georganiseerd door Bleau onder leiding van berggids Helmuth Van Pottelbergh. Pieter en ik (Bart) hadden weinig ervaring in ijs en wilden daar wat aan doen om beter te worden in alpiene ijsroutes. Erik en Simon waren doorwinterde ijsklimmers die hun techniek verder op punt wilden zetten. Hier het verslag van zes dagen ijsklimmen rond Zinal in de Val d'Anniviers.

De eerste dag gingen we klimmen op een waterval juist buiten het dorp. De lokale watermaatschappij heeft daar een buis getrokken tot boven op een rots. Het resultaat is een prachtige ijsklimmuur met alle moeilijkheidsgraden: van een getrapte, niet zo steile waterval tot een free standing van 15 meter hoog. Helmuth hing enkele touwen en liet ons wat klimmen om te kijken wat voor vlees hij in de kuip had. Simon en Erik gingen vlotjes naar boven. Voor Pieter en mij waren het de eerste lengtes op watervalijs. We leerden al onmiddellijk een van de belangrijkste lessen van het ijsklimmen: uit de vallijn gaan staan. Zeker als een waterval voor de eerste keer beklommen wordt, kunnen er serieus grote blokken naar beneden komen.

Ook de volgende dagen klommen we watervallen in de buurt van Zinal op wandelafstand van het appartement. Dag twee gingen we naar de Cascade de La Mine. De eerste touwlengte was niet zo steil en had enkele vlakke stukken: ideaal terrein om voor te klimmen. Voorklimmen en ijsvijzen zetten zag ik na één dag nog niet zitten. Maar nadat ik de lengte eens had nageklommen, klom ik mijn eerste lengte voor op ijs. Na wat spelen in de eerste lengte, klommen we de hele waterval. Vooral de derde touwlengte was stevig. Terwijl ijs van zeventig graden best meevalt, lijkt vijftachtig graden bijna onmogelijk. Alles zit ineens tegen: je hangt constant aan je ijsbijlen, je handen krijgen het koud, je verliest kracht, de precisie verdwijnt.

Iedere avond kookten we op het appartement. De Zwitserse nationale bank had enkele weken eerder beslist om de vaste wisselkoers met de Euro niet meer te ondersteunen. Gevolg: vijftwintig euro voor een pizza! Terwijl onze jongste spruit genoot van zijn dagelijkse pintjes in de zetel, kookten we om de beurt pizza's, tartiflette en stoofvlees op de tonen van Kenji Minogue: "Waar zijn we mee bezig? Waterval klimmen, terwijl de mensen sterven in de Gazastrook!"

De derde dag gingen we naar de Cascade du Livre. Daar oefenden we de driehoekstechniek: telkens een arm gestrekt houden en de voeten links en rechts onder zetten. Zo spaar je heel wat energie wanneer het steil wordt. Als een arm verzuurt of koud wordt, wissel je even en schud je hem los en warm. Had ik dat gisteren al geweten! In de namiddag hing Helmuth nog enkele andere lijntjes. Op het eerste gezicht was er helemaal niet genoeg ijs: een gordijntje links, een bloemkool rechts, wat stalactieten. Hakken tot je bijl vastzit, was hier niet de beste strategie als je nog iets voor de volgende wou overlaten en maar één paar bijlen had. Maar door voorzichtig te haken achter stalactieten, bestaande gaatjes in het ijs te gebruiken en greepjes in de rots te zoeken, ging het vlotter dan verwacht. Na drie dagen stage al aan het drytoolen, waar zijn we mee bezig!

“WE MOESTEN BEKLIMBARE LIJNEN ZOEKEN TUSSEN ROTSEN, STALACTIETEN EN PLAKJES IJS OP DE ROTSEN. HET IJS WAS ZO BROOS EN FRAGIEL DAT WE GEEN BETROUWBARE IJSVIJZEN KONDEN ZETTEN..”

De volgende stap was een grote, lange waterval klimmen. Na een heldere nacht was het heel koud 's morgens. Terwijl het de vorige dagen lichtjes vroom, was het nu min twaalf graden. Maar na een uurtje stappen naar de Cascade du Pont waren we opgewarmd. We schrikten een gems op die in een grot onder de waterval woonde. Helmuth en Erik begonnen aan de eerste lengte. Maar toen Helmuth 5 meter hoog was, klonk er plots een doffe knal: een horizontale barst van meerdere meters door heel de waterval. Door de plotse temperatuurdaling waren er grote spanningen ontstaan in het ijs. Voorzichtig klom Helmuth terug naar beneden. We hadden geleerd dat we hiermee rekening moesten houden. Na dit duidelijke bewijs besloten we om deze waterval niet verder te beklimmen, maar naar een minder steile en compacte waterval te gaan. Ook hier veroorzaakten de eerste slagen enkele horizontale barstjes maar de spanning was er snel uit. Het eerste deel van de waterval was kort en steil. Ik waagde het erop om voor te klimmen. Na een vijftal vijzen was ik helemaal op en moest ik even rusten in het touw: goed voor het vertrouwen in ijsvijzen. De tweede lengte van de waterval was minder continu en eindigde met graszode hakken, een zeer specifieke specialiteit binnen het drytoolen. Ondanks de ontgoocheling dat we de Cascade du Pont niet konden klimmen, was het toch weer een leerrijke dag.

De vijfde dag was de lawinesituatie kritiek. Het had veel gesneeuwd en vele watervallen rond Zinal liggen onder steile hellingen. Daarom gingen we naar de Cascade de Mayoux bij Vissoie. Die ligt redelijk laag en in het bos. Lager betekent ook warmer en dus meer water dan ijs. De waterval zag er op het eerste zicht onbeklimbaar uit, maar was prachtig: overal stalactieten, bloemkolen, colonettes, waterijs en veel water. De grotere lijnen waren nog niet helemaal gevormd en daar stortte het water vanuit de stalactieten naar beneden. We moesten beklimbare lijnen zoeken tussen rotsen, stalactieten en plakjes ijs op de rotsen. Het ijs was zo broos en fragiel dat we geen betrouwbare ijsvijen konden zetten. Dus kropen we door het bos naar boven en installeerden we enkele top-ropes aan bomen boven de waterval. Tijdens de eerste rappel kuisten Helmuth en ik de onstabielste stalactieten op, hierbij vielen veel grote ijsblokken naar beneden. Dan amuseerden we ons een hele dag tussen de bloemkolen en korte stukjes drytoolen. Warm en droog blijven was een hele kunst. Een extra paar handschoenen, een viertal laagjes (ondergoed, fleece donsvest, regenjas) en een thermos thee zijn geen overbodige luxe.

De laatste dag gingen we terug naar de ijstuin van Zinal om alles wat we geleerd hadden te overlopen: voorklimmen, stand maken op ijsvijen, rappellen op een abalakov. Met een pintje in Zinal sloten we deze super interessante week af. Het had ondertussen nog flink bij gesneeuwd en we hadden nog een dag in Zinal! In de armen zat niet veel 'poeier' meer, maar we hadden nog wel iets over in de benen om een dagje te skiën in de verse sneeuw.

